

فاجعه خاموش

جنگی که ایالات متحده و اسرائیل علیه ایران آغاز کردند، تنها تهران را هدف قرار نداده است. بسته شدن تنگه هرمز به عنوان شریان اصلی انرژی جهان، حالا کشورهای زیادی را به قمار فشار حداکثری ترامپ گروگان گرفته است؛ از کامیون‌های عراقی در جاده‌های سوریه تا پاکستانی که نفس‌های آخر ذخایر سوختشان را می‌شمارد.

نشریه فارن پالیسی، جنگ اخیر با ایران را «یک زلزله ژئوپلیتیک» توصیف کرده است. زلزله‌ای که پیامدهای استراتژیک آن برای سال‌های آینده، هم آمریکا و هم کل جهان را تحت تأثیر قرار خواهد داد. اما در روزهای اولیه این لرزش بزرگ، قربانیان اصلی، کشورهای همسایه ایران و ملت‌های فقیر آسیایی هستند کسانی که هیچ نقشی در این منازعه نداشتند، اما نخستین و سنگین‌ترین ضربه را به جیب و سفره روزانه خود احساس می‌کنند. یکی از عجیب‌ترین تصاویر این روزهای بحران انرژی صف طولی تانکرهای حامل نفت عراق در مسیر بندر بانیا سوره است که برخی از شبکه‌های مهم خبری جهان را به خود اختصاص داده است. عراق به عنوان یکی از اعضای اصلی اوپک، برای صادرات نفت خود به اروپا کاملاً به تنگه هرمز وابسته است. با بسته شدن این آبراه استراتژیک به دلیل حملات آمریکا و اسرائیل، بغداد راهی جز استفاده از مسیرهای زمینی پیدا نکرده است. اکنون صدها کامیون، روزانه نفت خام این کشور را از مسیر جاده‌ای و بسیار پرهزینه به بندر مدیترانه‌ای سوریه منتقل می‌کنند تا از آنجا به مشتریان اروپایی برسد. هزینه لجستیکی این مسیر جایگزین، نه تنها سود حاصل از فروش نفت عراق را کاهش داده، بلکه نرخ نهایی انرژی در بازار اروپا را نیز تحت تأثیر قرار داده است. عراق، که خود سال‌ها با بحران‌های داخلی دست‌وپنجه نرم می‌کند، حالا قربانی اصلی محاصره دریایی شده است.

چراغ قرمز سوخت پاکستان روشن شد

اگر عراق در مسیر صادرات دچار مشکل شده، شرایط پاکستان بسیار بحرانی‌تر است. گزارش‌ها حاکی از آن است که پاکستان فقط کمتر هفت روز تا اتمام کامل ذخایر نفتی خود فاصله دارد. این وضعیت هشداردهنده، بسیاری از کارشناسان را به این نتیجه رسانده که تلاش‌های دیپلماتیک اخیر اسلام‌آباد برای میانجی‌گری در منطقه، ریشه در یک بحران داخلی و انسانی دارد. پاکستان به عنوان کشوری با جمعیت بالا و زیرساخت‌های انرژی شکننده، نخستین قربانی قمار نفتی ترامپ بشمار می‌آید. در همین حال، اسلام‌آباد در اقدامی امیدوارکننده، رسماً مجوز ترانزیت کالا از بنادر خود به سمت ایران را صادر کرده است. وزارت بازرگانی پاکستان با فعال‌سازی کریدور گوادر به مرزهای گنبد و تفتان، تلاش دارد مسیری جایگزین برای تأمین کالاهای اساسی ایران فراهم کند.

جابه‌جایی قطب‌های تأمین ایران

یکی از پیامدهای پنهان جنگ، تغییر ژئوپلیتیک در مسیرهای تأمین ایران است. ایران در سال‌های اخیر بخش قابل توجهی از واردات و ترانزیت خود را از طریق بنادر امارات (به ویژه جبل‌علی) انجام می‌دهد؛ مسیری که اکنون با تشدید محاصره دریایی، به شدت ناپایدار شده است. در این شرایط، گشایش مسیر پاکستان توسط وزارت بازرگانی این کشور، نه تنها یک گزینه دیپلماتیک، بلکه یک ضرورت استراتژیک برای تنوع‌بخشیدن به زنجیره تأمین و مصون ماندن در برابر محاصره است. هرچند باید گفت که متنوع‌سازی مسیرهای ترانزیتی و تجاری ایران و ناامیها قبل در دستور کار بود تا به مثابه پدافندی غیرعامل، تاب آوری تجارت ایران را در برابر تهدیدات خارجی افزایش دهد.

واکسن چین؛ خط شکن تحریم‌ها

در میانه این آشفتگی، پکن موضع روشنی اتخاذ کرده است. وزارت بازرگانی چین به صراحت اعلام کرده که از تحریم‌های آمریکا علیه شرکت‌های خریدار نفت ایران تبعیت نخواهد کرد. این اقدام واشنگتن که اخیراً پنج واحد پالایشگاهی و پتروشیمی چین را هدف قرار داده است، از سوی پکن «غیرقانونی» خوانده شده و تأکید شده که این تحریم‌ها «بناباید به رسمیت شناخته، اجرا یا رعایت شوند». این موضع قاطع چین، نشانه روشنی از چندقطبی شدن اقتصاد جهان است. چین به عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده نفت، نشان داده که قصد ندارد بازپزه دست سیاست‌های فشار حداکثری واشنگتن شود.

روزهای دوگانه و پرتالهاب اوپک

در بحوحه این التهابات و به دنبال اعلام خروج امارات متحده عربی از سازمان کشورهای صادرکننده نفت «اوپک» و همچنین «اوپک پلاس»، هفت کشور نفتی در موافقت با افزایش تولید روزانه ۱۸۸ هزار بشکه بر پایبندی به حفظ ثبات در بازار جهانی نفت تأکید کرده‌اند.

عربستان سعودی، روسیه، عراق، کویت، قزاقستان، الجزایر و عمان که پیش‌تر کاهش‌های داوطلبانه اضافی در ماه‌های آوریل و نوامبر ۲۰۲۳ (فروردین و آبان ۱۴۰۲) اعلام کرده بودند، در راستای تعهد خود به حمایت از ثبات بازار نفت، تصمیم گرفتند تعدیلی در سطوح تولید به میزان ۱۸۸ هزار بشکه در روز از مجموع مقادیر کاهش‌های داوطلبانه اضافی اعلام‌شده در آوریل ۲۰۲۳ (فروردین ۱۴۰۲) را اجرا کنند. مقرر است این تعدیل از ماه ژوئن ۲۰۲۶ (خرداد امسال) اعمال شود. اما در شرایط کمبود سوخت و گرانی بی‌سابقه، کاهش تولید یک پارادوکس بزرگ است. اعضای اوپک تلاش می‌کنند تعادل را حفظ کنند، اما واقعیت این است که هیچ اقدامی در جهت تقویت عرضه نمی‌تواند جایگزین بسته شدن تنگه هرمز شود.

توهم تحلیلگران بازار انرژی

جالب‌ترین بخش بحران کنونی، رفتار ضدتوقیفی بازارهای مالی است. نرخ نفت هنوز به رقم فاجعه‌بار مورد انتظار نرسیده و تحلیلگران معتقدند «بازارهای آتی در توهمند». توهمی که می‌گوید جنگ به زودی تمام می‌شود، صلح برقرار می‌شود و کشتی‌ها از فردا دوباره از هرمز عبور می‌کنند. اما «دیوید گلدمن، خبرنگار ارشد سسی‌ان‌ان»، هشدار می‌دهد: «معامله‌گران حرفه‌ای ترامپ را باور کرده و روی عقب‌نشینی ایران حساب کرده‌اند. اما بازار درک درستی ندارد، چرا که ایران سال‌ها کارزار فشار حداکثری را دوام آورده است.» حتی اگر توافق صلحی حاصل شود، ممکن است تنگه هرمز به طور کامل باز نشود و بازگشایی آن ماه‌ها طول بکشد. بازرگانان تولید نفت به سطح قبلی، زمان بر است و زخم‌های ژئوپلیتیک به سادگی التیام نمی‌یابند. در این کشورها، دیگر صحبت از نرخ بنزین نیست؛ بحث بر سر دسترسی به هر نوع حامل انرژی است. فقدان سوخت، زنجیره تولید پلاستیک، دارو و کالاهای اساسی را قطع کرده است. این فاجعه خاموش، پیامد مستقیم جنگی است که در فاصله هزاران کیلومتری آنها رخ می‌دهد.

آگهی ابلاغ برگ تفهیم اتهام

به آقای ایمان صفی زاده لیفکونی

"نظر به مفاد ماده ۷۳ قانون آئین دادرسی مدنی، برگ ابلاغ تفهیم اتهام شماره ۲/۱۵۷/هـب مورخ ۱۴۰۴/۱۱/۲۸ مبنی بر ابلاغ موارد اتهامی (غیبت غیرموجه) به آقای ایمان صفی زاده لیفکونی فرزند عطاءاله کارمند مدیریت شعب بانک کشاورزی در استان اصفهان، ابلاغ میگردد." این آگهی در دو نوبت متوالی در روزنامه کثیرالانتشار درج و به نامبرده ابلاغ میگردد حداکثر ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ درج این آگهی دفاعیات خود را به دفتر اداره کل سرمایه انسانی این بانک ارسال نماید.

شماره آگهی: ۲۱۷۲۴۴۱
م‌الف/ ۳۸۳
اداره کل سرمایه انسانی بانک کشاورزی

نقش تحولات غرب آسیا

رابطه با سایر محصولات و کالاهای اساسی دیگر تحت الشعاع قرار گرفت. محاصره دریایی آمریکا با هدف وارد کردن ضربه اقتصادی جدی به ایران و هم‌پیمانان آن در منطقه و جهان انجام شد تا به این شکل ایران تحت فشار این محاصره اقدام به گشایش تنگه هرمز کند. اما همان‌طور که آمریکا و رژیم صهیونیستی در حمله به ایران موقعیت استراتژیک و ژئواستراتژیکش در خلیج فارس را نادیده گرفتند به نظر می‌آید در تصمیم برای این تجاوز هر شاخص و عاملی مورد توجه قرار گرفته جز جغرافیای ایران.

رابطه با سایر محصولات و کالاهای اساسی دیگر تحت الشعاع قرار گرفت. محاصره دریایی آمریکا با هدف وارد کردن ضربه اقتصادی جدی به ایران و هم‌پیمانان آن در منطقه و جهان انجام شد تا به این شکل ایران تحت فشار این محاصره اقدام به گشایش تنگه هرمز کند. اما همان‌طور که آمریکا و رژیم صهیونیستی در حمله به ایران موقعیت استراتژیک و ژئواستراتژیکش در خلیج فارس را نادیده گرفتند به نظر می‌آید در تصمیم برای این تجاوز هر شاخص و عاملی مورد توجه قرار گرفته جز جغرافیای ایران.

کریدورهای جدید ترانزیتی

می‌توانند از طریق این کشور به صورت زمینی به ایران منتقل شوند. اسلام‌آباد در چارچوب همکاری‌های دو کشور ۶ مسیر ترانزیتی زمینی برای انتقال کالا به ایران را افتتاح و یک کریدور جاده‌ای را به طور رسمی به بهره‌برداری رساند. همکاری‌های حمل‌ونقلی ایران با همسایگانش صرفاً به

همکاری‌های سه جانبه پاکستان، چین و ایران

دیگر چالشی که امارات با ایران دارد چشم‌انداز نامطمئن را در بخش اقتصادی ایجاد می‌کند. در این زمینه به نظر می‌رسد نگاه جدی‌تر به جایگزین کریدورها باید داشت و بنادر پاکستانی می‌تواند به جای امارات مورد توجه باشد. رضایی بونش خاطر نشان کرد: راه‌اندازی کریدورهای جدید، مسیرهای نوین ارتباطی چند جانبه و همچنین راه‌اندازی راه‌آهن زاهدان - چابهار، همه بیانگر این است که ایران و پاکستان تلاش می‌کنند روابط و مسائل ترانزیت و گسترش روابط اقتصادی را در حوزه‌های نوین توسعه دهند. وی دربارہ پایدار بودن این مسیرها برای مرادوات اقتصادی و تجاری اظهار کرد: مسلماً نتیجه جنگ و پایان بحران در خلیج فارس و دریای عمان و همچنین نتایج منفی یا مثبت در مذاکرات و نتیجه پایان آتش بس و یا هر سناریویی برای آینده در این مسئله تأثیرگذار خواهد بود، اما اگر روند کنونی ادامه داشته باشد و شاهد تداوم حملات آمریکا و اسرائیل به ایران باشیم احتمالاً نقش پاکستان در زمینه ترانزیت و تجارت خارجی با ایران بیش‌تر خواهد شد.

پاکستان؛ تنها هاب ترانزیتی نخواهد بود

این پژوهشگر ارشد مسائل منطقه همچنین افزود: البته اگر شاهد آتش بس دائمی یا الگویی از هر نوع تفاهمی که به تثبیت و برگشت شرایط به وضعیت پیشین منجر شود، باشیم مقابلاً شاهد افزایش نقش پاکستان به صورت گام به گام و تدریجی در سیاست خارجی خواهیم بود، اما این را هم باید مدنظر داشت

بعد از آنکه در حالی که ایالات متحده در یک تهاجم نظامی، جمهوری اسلامی ایران را مورد هدف قرار داد، هم‌زمان تلاش کرد تا با محاصره ایران از طریق دریا راه‌های ارتباطی تجارت ایران را مسدود کرده و فشار مضاعفی را به لحاظ اقتصادی ایجاد کند اما موقعیت ژئوپلیتیک و جغرافیای ایران با اتصال زمینی و ریلی کریدورهای جدیدی را پیش رو قرار داد تا ثابت کند، جمهوری اسلامی ایران محاصره پذیر نیست.

تحولات غرب آسیا طی ماه‌های اخیر صرفاً به عملیات‌های نظامی محدود نشده، بلکه بیش از هر زمانی عرصه اقتصادی و تجاری نیز تحت تأثیر معادلات پیچیده قرار گرفته است. ضمن این که با توجه به تشدید تنش‌ها و محدودیت‌های اعمال شده در مرزها، عملاً مسیرهای ترانزیتی که در گذشته حمل‌ونقل از این طریق انجام می‌شد مختل شده است.

بعد از آنکه آمریکا در واکنش به عدم بازگشایی کامل تنگه هرمز، اقدام به محاصره منطقه خلیج فارس در دریای عمان کرد، تعاملات تجاری و اقتصادی نه فقط در حوزه نفت و گاز بلکه در تحولات غرب آسیا طی ماه‌های اخیر صرفاً به عملیات‌های نظامی محدود نشده، بلکه بیش از هر زمانی عرصه اقتصادی و تجاری نیز تحت تأثیر معادلات پیچیده قرار گرفته است. ضمن این که با توجه به تشدید تنش‌ها و محدودیت‌های اعمال شده در مرزها، عملاً مسیرهای ترانزیتی که در گذشته حمل‌ونقل از این طریق انجام می‌شد مختل شده است.

پاکستان که به‌عنوان میانجی‌گر به دنبال صلح میان تهران و واشنگتن است و همچنین روابط دوستانه و دیرینه‌ای با ایران دارد، از این رو تعاملاتی میان دو کشور به این منظور شکل گرفت و در همین چارچوب اسلام‌آباد و تهران اقداماتی را در ارتباط با گسترش فعالیت‌های اقتصادی از طریق مسیرهای زمینی انجام داده‌اند. وزارت بازرگانی این کشور با صدور دستور العملی فوری، ترانزیت کالا از طریق خاک پاکستان را مجاز اعلام کرد که براساس آن کالاهایی با مبدا کشورهای ثالث

فرزاد رضایی بونش پژوهشگر ارشد مسائل منطقه در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان این که موضوع حضور پاکستان در کریدور شمال - جنوب از سال‌های گذشته مد نظر مقامات این کشور بوده است، گفت: مسئله همکاری‌های سه جانبه پاکستان، چین و ایران نیز همواره مورد توجه قرار داشته است، لذا تحولات اخیر و جنگ آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ایران و همچنین موضوع محاصره دریایی، موضوع کریدورهای جدید را مورد توجه قرار داد.

وی تصریح کرد: در واقع همکاری‌های دو، سه و یا چند جانبه در یک ماه اخیر و همچنین آغاز فعالیت کریدور پاکستان با ایران و آسیای مرکزی خود نمونه‌ای از همکاری‌های سه جانبه و آغاز نوینی در همکاری‌های چندجانبه است.

چشم‌انداز نامطمئن بنادر امارات

این کارشناس ارشد مسائل منطقه همچنین بیان کرد: در شرایط کنونی استفاده از بنادر پاکستان به ویژه کراچی بیش از پیش مد نظر مقامات دو کشور است؛ از سوی

